

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СФЕРИ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В умовах розвитку енергозберігаючого ринку більшість розвинутих країн світу прийняли відповідні законодавчі акти та створили як загальнодержавні, так і регіональні органи з управління енергозбереженням. Цікавим в цьому сегменті є досвід Норвегії, який має понад 20 років функціонування програм з енергоефективності, що знайшли своє відображення з енергоефективності. Норвезька політика підвищення енергоефективності базується на: стимулюванні гнучкості в процедурах енергопостачання, зниженні прямої залежності від електроенергії, яка використовується в опалювальних цілях, збільшенні частки відновлювальних джерел енергії в загальному енергобалансі країни. На сьогодні Норвегія вже перевиконала свій Національний план дій з відновлюваної енергетики до 2020 року. Ще у 2016 р. частка «чистої» енергії у кінцевому енергоспоживанні Норвегії сягала майже 70%. При цьому, 99% усієї електроенергії в країні виробляється гідроелектростанціями [1]. Корисним для наслідування є досвід Фінляндії країни з високим рівнем когенерації, де на централізоване теплопостачання (ЦТ) припадає майже половина ринку теплової енергії. Фінляндія, з іншого боку, не має загальнонаціонального законодавства або підзаконних актів, що регулюють сектор централізованого теплопостачання, і не регулює тарифи на ЦТ. Країна не вимагає складати місцеві плани теплопостачання або визначати зони ЦТ. Замість цього основним принципом є створення конкурентного середовища ЦТ з іншими видами опалення для того, щоб ринок міг забезпечити баланс попиту та

пропозиції. Крім того, у Фінляндії тарифи послуги ЦТ нижчі, ніж у багатьох сусідніх країнах. Отже, з досвіду Фінляндії існує багато способів збалансувати попит та пропозицію в секторі централізованого теплопостачання. Для цього треба враховувати конкретні обставини усередині країни.

Сьогодні одним із визначальних завдань для нашої держави є створення дієздатної сфери житлово-комунальних послуг із впровадження енергозберігаючих технологій. Оскільки в Україні впровадження енергозберігаючих технологій слабо розвинутий, а досвід показує, що регулювання діяльності суб'єктів природних монополій на ринку надання житлово-комунальних послуг свідчить про наявність широкого кола проблем. Слід звернути нашу увагу на моделі реформування та розвитку ЖКГ в інших країнах.

В європейській практиці виділяють три основні моделі впровадження енергозберігаючих технологій:

– німецька модель, згідно з якою міські та комунальні компанії муніципального і державного фонду здійснювали продаж для створення приватної власності, у формі акціонерних товариств, але пакет акцій належить муніципалітету;

– французька модель, в якій поєднується муніципальна власність на об'єкти ЖКГ та управління ними з боку приватного бізнесу на умовах укладання договору довгострокової оренди або концесії;

– англійська модель, яка передбачала повну приватизацію житлово-комунальних об'єктів.

Досліджений нами зарубіжний досвід впровадження енергозбереження дає можливість навести підсумки, відповідно: для Норвегії характерним є досвід, який характеризується як процес забезпечення енергоефективності з урахуванням усіх аспектів лібералізованих ринків, цільового планування й захисту навколишнього середовища; для Німеччини характерним є досвід

виробництва енергії за рахунок використання вугілля й альтернативних джерел енергії, а також використання державних дотацій на стимулювання екологічних альтернативних видів енергії й видобуток бурого й кам'яного вугілля. Впровадження енергоефективності в Німеччині фінансується за допомогою банків та великих корпорацій; для Польщі – отримання кредитів від комерційних та державних банків для модернізації житлового фонду з низьким відсотком (2–10 %) під гарантію повернення через тарифну політику, створення фонду «Теплової реновації та капітального ремонту», який став основним фінансовим донором.

Отже, енергоефективна політика країн-лідерів енергозбереження базується на основних принципах, націлених на стимулювання до заощадження енергії, примус до енергозбереження, просвітницькі програми у сфері енергозбереження та використання інвестиційних механізмів для енергоефективних проектів.

Список використаних джерел

1. Система фінансово-економічного забезпечення енергозберігаючих заходів в Україні та ЄС. This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. URL : http://m.nupp.edu.ua/files/presentation_materials/ua/0712/sfezezzues.pdf (дата звернення: 17.05.2022 р.).